

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 16 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.,
a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 16.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând în Sibiu: la librăria „Tipografie”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Căminăriei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weiss Bernat și la loterie.

Dreptul nostru.

(S.) Revenim asupra temei cu care ne-am ocupat ieri la locul acesta, pentru că vrem să stabilim odată pentru totdeauna legalitatea dreptului de a ne folosi în fața judecătorilor de limba noastră maternă.

În dezvoltările ce le vom face astăzi, nu ne vom mai ocupa ca eroii pertractării dela Alba-Iulia, cu enesatorii memoriei sumpului nostru Iancu, pentru că fiind astăzi noi judecătorii, datori săntem să ținem cont de toate împrejurările cari merită să fie puse în cumpănă, la croirea judecății noastre.

Constatăm deci lipsă de conștiință, și în mare măsură și lipsă de educație la eroii din Alba-Iulia și în consecință îi — achităm! Pentru că oameni cu bună educație nu au obiceiul să vociferare și să furibundeză nici în raporturile zilnice cu servitorimea, cu atât mai puțin atunci, când se află în funcția ce o exercită în numele M. Sale, și se află în fața oamenilor, cu un grad mai superior de cultură.

Faptul, că procurorul și tribunalul din Alba-Iulia s'a purtat în chestia fondului lui Iancu așa cum s'a purtat, e mai mult de regretat și de compătimit, decât de combătut, dat fiind, că calificăția pentru postul de judecător și de procuror, nu suplinește nici-o dată buna educație, care trebuie să fie infiltrată în om. Și dacă compatrioții noștri maghiari țin și se scoată din adins la iveală totdeauna când pot, lipsa ei, — de-ne voe să le-o spunem, că nu fac altă, decât ne dau nouă dovezi, că leagănul și originea lor a fost undeva în — Asia, lucru pe care de altcund departe s'ar fie de noi intențiunea de a-l trage, sau de a-l fi tras cândva la îndoială.

Ne fim deci astăzi numai de circularul cunoscut al președintelui de tabă, adresat tuturor președinților de tribunale de sub stăpânirea sa.

Trei momente remarcabile găsim în acest circular. Ântău: că aceea ce s'a făcut, nu s'a făcut din inițiativa președintelui de tabă, ci în urmarea rescriptului ministrului de justiție, va se zică, din ordinul guvernului. Al doilea: că organele justiției încep să-și aranjeze drepturi de ingerență în chestii pur administrative și încep să-și bage nasul în autonomia comunelor, garantată prin legi fundamentale. Al treilea: că din partea justiției se fac provocări și îndemnări directe ca legile aflătoare în ființă să nu fie respectate, ci să fie călcate în picioare de înșiși apărătorii legilor.

Lăsăm neatinsă chestia, că oare pasul acesta al onorabilului președinte de tabă, nu constituie cumva crima agitației, cuprinsă în paragraful 173 al codului nostru penal, care pedepsește cu temniță de stat până la cinci ani ori-ce atac îndreptat în contra »puterii obligatoare a legii aflătoare în ființă», și ne ocupăm de astă-dată numai cu constatarea, că puterea obligatoare a legii există de fapt, în favorul nostru.

Pe ce ne basăm noi cererea de a ne folosi în fața judecătorilor, în scris și cu graiul viu, de limba noastră maternă?

Pe legile sancționate de M. Sa Monarhul.

Aici e ântău legea »despre egală îndreptățire a naționalităților», art. 44 din 1868, care în paragraful 8 dispune următoarele:

»Judecătorul rezolvă plângerea ori rugarea în limba în care ea a fost comunicată; ascultarea respectivului, ascultarea martorilor, constatarea judecătorească și alte acțiuni judecătorești, atât în chestiunile procesuale, cât și în procedura penală, — judecătorul le face în limba părții care a pornit procesul, respective în limba persoanelor ascultate; ear' procesele verbale ale procesului, le redactează în acea limbă pro-

tocolară a jurisdicțiunilor, pe care o aleg, în conștiință, partidele din proces. Dacă cumva nu s'ar ajunge în această privință la nici o învoire, atunci judecătorul poate redacta procesul verbal al pertractării în ori-care dintre limbile jurisdicțiunei; el e totuși dator să esplice, în cas de trebuință, cuprinsul acestui proces-verbal chiar și prin intervenția unui tâlmăci.

Tot astfel judecătorul e obligat a învedera partidelor și documentele mai importante ale procesului, ori a dispune să li-se tâlmăcească, în cazul dacă aceste ar fi redactate în o limbă pe care una ori alta dintre partidele care poartă procesul, n'ar înțelege-o. În interesul părții ce urmează a fi citată, hotărârea de citațiune e a se redacta în limba sa maternă, dacă aceasta se poate numai decât afla, altfel însă în limba protocolară a acelei comune, în care locuiește partida ce urmează a fi citată, sau în limba oficială a statului. Hotărârea judecătorească va fi redactată în limba procesului verbal; judecătorul e totuși dator a o publica și respective a o lăbăra și în limba pe care o cere partida, întru-cât această limbă e una dintre limbile protocolare ale jurisdicțiunilor, cărora aparține judecătorul.

Mai lămurit nu poate să sune o lege. Dar' ni-s'a spus de mai multe-ori, că paragraful acesta nu mai are nici o putere de drept, fiindcă paragraful 13 al aceleiași legi dispune, că »limba oficială a tuturor judecătorilor numite de către guvernul statului, e exclusiv limba maghiară», — și cum astăzi toate judecătorii sunt numite din partea guvernului, — contrar stărilor de lucruri din 1868, — limba oficială a judecătorilor nu poate fi decât cea maghiară.

O tendențioasă mistificare, nimic alta. Pentru că aceea ce s'a accentuat în paragraful opt din legea despre egală îndreptățire a naționalităților, a fost de nou trecut ca dogmă și în legea despre organizarea justiției noastre. În art. de lege IV. din 1869, prin care s'a făcut separarea justiției de către administrație și organizarea justiției noastre, în forma ei de astăzi, se cuprinde paragraful 6, care sună astfel:

»Oficiul de judecător îl poate purta acel cetățean ungar, care: a) a împlinit anul al 26-lea de etate; b) are caracter nepătat; c) nu stă în concurs sau sub curatelă; d) e în stare să corespundă cerințelor din art. de lege 44 din 1868, al cărui paragraf 13 se referă și în viitor numai la judecătorii mai înalte; e) are pregătirile teoretice și practice, precisate în paragraful ce urmează.

Va se zică, nu că s'ar fi șters prin organizarea justiției puterea paragrafului 8 din legea despre egală îndreptățire a naționalităților, ci din contră, »s'a înlărit posibia, prin faptul, că s'a zis, că judecătorii nici nu poate fi decât numai cetățeanul ungar, care e în stare să corespundă cerințelor cuprinse în acel paragraf.

Va fi de interes să spunem, că guvernul maghiar de pe vremuri nu contemplase paragraful acesta din urmă în forma în care a fost votat din partea parlamentului, ci textuarea sa în forma reproducută a fost făcută din partea »comisiunii centrale» tocmai pentru linișțirea naționalităților nemaghiare din țeară. Și când comisiunea a pășit în fața dietei maghiare cu paragraful de nou concepiat, în favorul naționalităților, — ministrul de justiție, Horváth Botizsár, s'a sculat și a declarat în numele guvernului, că primește noua textuare a paragrafului, fiindcă cuprinde în sine nu numai modificări stilare, ci și o »ameliorare evidentă».

Așadar, dreptul nostru de a ne folosi de limba maternă în fața judecătorilor e basat temeinic în lege; e evident și clar ca lumina soarelui, și e rindul la noi ca să cerem totdeauna și la toate ocaziunile respectarea acestui drept fundamental al nostru. E o datorință aceasta pentru noi, și numai întrelăsarea prea deasă din trecut a acestei datorințe a putut aduce lucrurile acolo, ca astăzi să ne spună în fața judecătorii,

că dreptul la care ne provocăm nu mai există pentru noi.

Dar' el există, pentru că există legile cari ni-l dau; și noi n'avem decât să-l reclamăm cu energie, totdeauna!

Sibiu, 7 Dec. n.

Din Austria. Acțiunea de împăcare a Nemților cu Cehii a făcut fiasco. Propunerea lui Fuchs, președintele reichsrath-ului, făcută în scopul de a se mijloci înțelegerea, a fost respinsă din partea subcomisiunii mixte, însărcinate din amândouă părțile cu stabilirea punctelor de împăcare. Marți seara s'a ținut apoi o mare conferință de împăcare, care a durat până târziu noaptea și s'a terminat tot fără nici un rezultat. Se va mai face o ultimă încercare; și dacă nici aceea nu va fi încoronată de succes, tratativele se vor considera de terminate. Ce va urma după aceea, se va vedea. Prin cercurile politice dela Viena circulează două versiuni. Una zice că la Anul-Nou parlamentul va fi dizolvat și Austria va primi o constituție nouă, octroată. Dietele provinciale vor fi cassate și întreaga Austrie va fi împărțită în districte (cantone) cari vor compune noul parlament, pe baza votului universal nelimitat. Cealaltă versiune e și mai îngrijitoare, pentru că vorbește de suspendarea constituției și de introducerea absolutismului în Austria. Va se zică, se apropie momentul inevitabilei catastrofe, provocată de înșiși factorii chemați să o împedesc.

Crisa financiară prin care trece România a îndemnat guvernul român să prezenteze camerilor trei proiecte de legi, menite să îmulțescă venitele statului; anume: legea timbrelor, legea patentelor și legea despre detragerele din leftele funcționarilor civili și militari. Venitele ce se vor naște din executarea acestor legi, vor face cam la șese milioane de lei.

În reichsrath. Cehii continuă cu obstrucția. Vorbesc câte trei-patru ore. La discuția de Lună, asupra provisorului bugetului de pe anul 1900, Nemții au făcut propunere pentru închiderea discuției, în firma convingere că dispun de majoritate; dar' când s'a început votarea au intrat Cehii cu grămada în sală și cu Polonii împreună au respins propunerea. Discuția se va continua deci asupra provisorului bugetului până la înfinit, fiindcă Cehii au declarat de nou în plin parlament, că ei nu vor vota nici cele mai urgente necesități de stat, câtă vreme poporul ceh nu vine reintegrat în drepturile anute. Și guvernul e silit să stee cu mâinile în sân și să privească, cum se dezvoltă — comedia.

„Liga Română” din București publică în ultimul seu număr un prim-articol despre Mișcarea Unifilor. Eată unele părți din acest articol:

»Hotărârile acestui sinod (cel din Blaj. R. »Trib.) sunt lămurite. Românii uniți refușă a primi v'ro subvențiune străină cu condițiuni; ei protestează împotriva contopirii organizațiunei bisericei lor în organismul autonomiei catolice. Ei sânt și vor se rămână Români: acesta este firul roșu ce trece prin toate hotărârile lor.

Rămâne acum să vedem efectul acestei prime faze de rezistență împotriva năsuințelor eutropitoare. Vor fi catolicii maghiari destul de bărbați, destul de serioși ca să înțeleagă netăgăduita însemnătate a enunțățiunilor dela Blaj? Simți-vor ei absoluta necesitate de a-și abandona nerușinatele lor uneltiri sau continua-vor a silui conștiința Românilor uniți, și a viola așezările lămurite și categorice care servesc drept temelii ale unirei?

Se va vedea în curând, și atunci vor avé, așa cred eu, toți Românii prunci a se convinge despre naționalismul

unifilor, căci dacă Ungurii se vor încă-păina și vor încălea drepturile autonome ale bisericeii greco-catolice desființându-i individualitatea ei de astăzi, de sigur că nu numai laicii, ci și clerul unit se vor ridica ca un singur om și nu se vor da îndărét, chiar dela consecințele estreme ale atitudinii lor de azi.

Paragraful — cassat! Comisiunea esmisă din partea reichsrath-ului austriac în scopul să reviduască paragraful 14 din constituție, a decis cu douăzeci voturi contra douăsprezece, ștergerea paragrafului. La prima votare au fost treisprezece voturi contra ștergerii și douăsprezece pentru ștergere. S'a cerut însă votare nouă, al cărei rezultat a fost apoi cel de sus. Se va face acum propunere în reichsrath. Raportor a fost ales deputatul Kaiser. Ministrul de justiție a fost prezent la îngroparea pocitului paragraf.

Cine a fost „haramia vezér”?

Acum când reprezentantul ministrului de justiție, în persoana grofului Lázár, a cutezat să insulte memoria celui mai nobil erou între eroi, a lui Avram Iancu, avem datoră a reaminti cine de fapt s'a pus în legătură cu „haramia vezér” la 1848, și s'a făcut șeful bandiților.

E fapt istoric, mărturisit și de Unguri, că guvernul revoluționar maghiar, în frunte cu Kossuth Lajos, a primit sub steagurile sale pe cel mai vestit »haramia vezér” din Țeara-Ungurească, pe Rozsa Sándor, cu întreaga banda sa.

»A delvidéki csatákban tünt fel Rozsa Sándor is, a híres haramia vezér, a kinek javulás eseten a magyar kormány bocsánatot igért».

Pe românește:

»În luptele din partea sudică a țerei s'a distins și Rozsa Sándor, vestitul șef de tâlhari, căruia guvernul maghiar i-a promis iertare, dacă se îndreaptă».

Așa se scrie într-o scriere iubilară publicată din prilejul aniversării de 50 ani a revoluției maghiare, sub titlul: 1848 „A szabadságharcz története Világosiig”. (Budapesta. Editura: Verböczy könyvnyomda részvény társaság, la pagina 34).

Va se zică Kossuth Lajos a primit sub steagurile luptei pentru libertate maghiară pe »vestitul haramia vezér», Rozsa Sándor, cu banda lui și i-a promis grațiere pentru participarea sa. Și ca să aibă bun teren de operațiune, banda lui Rozsa Sándor a fost comandată în sudul Ungariei, contra Sârbilor și Românilor. Acolo vestitul »haramia vezér» a aprins și a jefuit în numele lui Kossuth Lajos, și a făcut crudități de care numai un haramia vezér e capabil.

S'a îngrozit și guvernul maghiar de isprăvile banditului, pe care l'a angajat sub steagul seu, cu prețuri iertări tuturor crimelor ce va fi săvârșit în viață.

Așa crudități a făcut asupra Românilor și Sârbilor vestitul »haramia», încât de rușine, Kossuth a dispus să-i împrăștie compania.

Și totuși un Maghiar, care reprezintă justiția în această țeară, cutează să arunce lui Iancu insulta de »haramia vezér».

E o mare lășitate să atace cineva morții în morminte. Dar' e și mai mare cutezanța ce »s'a asumat-o procurorul din Alba-Iulia.

— Ai greșit adresa, ale grof Lázár!

Judecătorii cu jurați.

(Urmare).

La judecătoria cu jurați.

Președintele judecătoriei cu jurați invită la fiecare sesiune pe cei treizeci de jurați, trecuți în lista de serviciu, cu opt zile înainte de pertractare; ear' pe suplenții îi avisează, ca sub durată sesiunei să stee acasă. (§. 338).

Ântău vin supuse pertractării chestiile, în cari tribunalul a adus decisi de punere sub acuză, și numai după terminarea lor se pot pertracta chestiile, în cari decisiunile necesare s'au luat sub decursul sesiunei. (§. 339).

La cererea părților, pertractarea unei chestii, care era să se facă în decursul sesiunei, poate fi aminată pentru sesiunea următoare. (§. 340).

Numele judecătorilor și a juraților se comunică acusatului deșinut cel puțin cu trei zile înainte de pertractare; ear' acusatul aflător pe picior liber poate să cetească lista lor în oficiul de expediție al tribunalului. (§. 341).

Constituirea juriului.

Ântău se ascultă acusatul, în fața părților și a apărătorului, ear' în urmă se constituie juriul. Președintele constată dacă sânt prezenți jurații citați. Dacă e de lipsă, președintele citează și suplenții. (§. 342).

Președintele adresează întrebare juraților, dacă nu sânt între ei oameni: 1. Cari așteaptă dobândă sau pierdere dela condamnarea acusatului. 2. Au fost ascultați ca martori sau experți, sau ca atari sânt citați la pertractare. 3. Au funcționat deja ca jurați, acusatori sau apărători în procese purtate cu acusatul. 4. Cad sub excepția §-lui 64 din legea aceasta, punct 1—4. 5. Nu vorbese limba oficială a statului; sau 6. Din alte motive nu puteau să fie trecuți în lista cu jurați. Cei de sub punctele 1—4 nu pot lua parte la pertractarea obiectului pus la ordinea zilei; ear' cei de sub 5 și 6 vin șterși din listă pentru totdeauna. Pentru a se pute constitui juriul, trebuie să fie prezenți cel puțin 24 de jurați acceptabili. (§. 343).

Constituirea se face astfel: Un judecător cetește numele juraților, scrise pe hârtie, și pune hârtia în urna de pe masă. Părțile pot să respingă ca neacceptabili atăția jurați, câți trec peste numărul de doisprezece; jumătate are dreptul să respingă acusatul, jumătate acusatul. Dacă sânt mai mulți acușai, dreptul de respingere îl exercită toți împreună. Dreptul de respingere se poate ceda și reprezentantului. (§. 344).

Președintele scoate din urnă hârtia, cetește numele scris pe ea, și întreabă părțile dacă primesc pe respectivul de jurat? Răspunsul trebuie să fie »primesc» sau »resping». Declarația n'are să fie motivată și nu se poate rectifica. Dacă s'au scos din urnă doisprezece jurați nedificuți, juriul se declară de constituit. (§. 345).

Dacă e de prevăzut că pertractarea va dura mai lungă vreme, președintele numește și unul sau doi suplenți. (§. 346). Dacă în aceeași zi se pertractează mai multe procese, constituirea juriului se face separat pentru fiecare din ele. (§. 347).

Jurații dificuțați, respinși și nesortați, au să rămână sub întreaga durată a sesiunei în edificiul tribunalului, dacă președintele nu dispune altcum. Jurații și suplenții au să fie prezenți la pertractare, dela început până la fine. În cas de boală, sau de alte motive grave, președintele poate să deie dispensare. Dacă obvine necesitatea chemării altor jurați, — în mijlocul pertractării, — pertractarea trebuie începută de nou. (§. 348).

Președintele ia jurământul dela jurați, înainte de a se începe pertractarea. Le adresează ântău următoarele cuvinte de admoniere:

— »Jurați d-voastră pe Dumnezeuul atotștutur și atotputernic, că în afacerea purtată în contra lui N. N. ca jurați veți împlini cu credință datoria, veți respecta legea, veți urmări cu atențiune încordată întregul mers al pertractării, asupra chestiei de sub pertractare nu veți confera cu nime în decursul pertractării decât numai între oaltă; și punând la o parte ori-ce favorisare, frică sau considerație personală, veți precumpni cu asemenea îngrijire dovezile aduse în contra cum și în favorul acusatului, și amăsurați convingerei ce veți câștiga, veți judeca drept și în înțelesul legii». După aceasta, ju-

rații spunându-și numele, pun mâna dreaptă pe inimă și răspund astfel:

— *Jur! Așa se-mi ajute Dumnezeu!*

Juratul pe care-l oprește confesia sa de credință se jure, face vot, astfel:

— *Fac vot, pe onoarea și pe conștiința mea!* (Va urma).

Revistă esternă.

Răsboiul în Africa-sudică.

Răsboiul ia o întorsătură tot mai nefavorabilă Englezilor, mai cu seamă că răcoala Burilor de sub dominațiunea engleză ia dimensiuni mari.

Răscoala.

Din Bruzella se depeșează, că conform unor informații sigure, sosite acolo, în partea nordică a țărilor Cap și Natal a izbucnit *revoluția contra Englezilor*. Douăzeci de mii de Olandezi africani s'au înrolat în armata Burilor. Generalul Gatare se năpustește a sugruma răscoala.

Atâta spune depeșă și lucrul e probabil, de oare-ce răscoala se pregătește de mult. Prin izbucnirea ei însă răsboiul intră în o nouă fază. În țeara Cap sunt 350 mii de Buri și în Natal 15 mii, va să zică mai mulți decât câți sunt la oaltă în Transvaal și Orange, de oare-ce numărul Burilor în Transvaal e de 200 mii, în Orange 80 mii.

Față de Burii răscolți generalul Gatare abia are 10 mii de soldați. La ori-ce cas Englezilor greu le va succeda a sugruma răscoala, care a izbucnit numai în partea nordică a Natalului și Cap, dar' care se estinde neîncetat.

Joubert.

Zilele trecute unele ziare engleze au răspândit știrea, că Joubert a murit; acum tot ele vin și o desmint. De fapt Joubert e în plină activitate și este suflul răsboiului. După ce Burii au stricat podul dela Colenso, peste riul Tugela, dincolo de riul Joubert a ocupat o poziție foarte bună, aproape inexpugnabilă.

După ce astfel și-a asigurat aici oastea, se crede, că a plecat în partea vestică a câmpului de răsboiu, ca să organizeze și acolo oastea Burilor și să pună capăt înaintării lordului Methuen.

Zilele trecute Joubert a adresat locuitorilor din coloniile sudafricane engleze o proclamație, în care face cunoscut, că guvernul și poporul republicei Transvaal a fost silit la răsboiu prin capitaliștii cu suflul hain și ministrii britici dornici de răsboiu. Poporul din Transvaal a prins armele pentru apărarea libertății sale și pentru binele tuturor locuitorilor din Africa-sudică. De aceea scopul lui nu este să facă pagubă acelor, cari se poartă prietenește față de el și ori-ce faptă rea sau abuzivă va fi pedepsită. Noi — zice Joubert — luptăm pentru existența noastră națională și ne jertfim pentru aceasta sângele și viața. Răsboiul, la care am fost siliți, îl vom purta cu demnitate, dar' de altă parte nu sîntem contra păcii și o dorim.

Din toată lumea.

Mesagiul lui Mac Kinley. — China și Japonia. — Emigranții sârbi. — Din Sudan.

Mac Kinley a adresat un mesagiu congresului Statelor-Unite. În el presidential constată că Uniunea a luat un mare avânt pe calea progresului și binestărei. Față de

răsboiul din Africa Statele-Unite sînt neutrale. Cu Anglia s'au tranșat mai multe chestii, provenite din marea circulație comercială. În fine se accentuează *prietenia cu Germania*.

Zilele trecute s'a svonit, că între China și Japonia s'a încheiat o alianță formală. *Morning Post* din Londra desminte știrea aceasta, scriind, că raporturile între cele două state sînt foarte prietenești, dar' alianță nu există și nici nu s'ar' încheia fără ca puterile să nu aibă cunoștință despre un astfel de pas.

Comitetul central din Geneva al emigranților sârbi a dat o declarație, în care se desminte știrea, că reprezentanții lor ar fi fost chemați la Meran, la regele Alesandru. Declarația apoi zice, că condițiile emigranților sînt: amnestie pentru osândiții politici, depărtarea lui Milan din Serbia și restituirea constituției dela 1888.

Lordul Kitchener a trimis din Chartum un raport detaliat lordului Cromer, asupra luptei dela Om-Debrikat, în care mahdiul a fost învins. În raport se constată sfărîmarea oastei dervişilor și moartea mahdiului *Abduhali*, dimpreună cu mulți emiri și șeici. A scăpat însă teafăr *Osman Digma*, care poate va fi proclamat de mahdi, fiind foarte popular. Acesta poate să le dea mult de lucru Englezilor în Sudan.

Chestiuni școlare.

Audiatur et altera pars.

Biia, Noemvrie c.

Correspondența anonimă *Miseriile noastre* a unui membru în senatul protopopesco gr-cat. al tractului Biiei, din 18/30 Septemvrie 1899, nr. 205, a prețutului ziar *Tribuna*, m'a uimit, văzînd de câtă răutate e condus anonimul corespondent. Întreagă corespondența sa e basată pe neadevăr, și nu emendarea unui rău a fost intențiunea dlui anonim, ci numai îngrădirea mea înaintea p. t. public cetitor al *Tribunei*. Căci dacă de curate intenții era condus, fi era tare ușor a descoperi atari volnoci ale mele preaveneratei superiorități bisericesti, care scurt, mă aducea la ordine, — dar' pe această cale, — natural cea mai corespunzătoare, încât presupun că și anonimul va fi preot, — nu s'a simțit harnic de a mă înegri.

Acestea premifînd, îmi permit mai întâiu a arăta cum a ajuns *omul meu* George Duleu invățător în parohia Sămiclăușului, în anul școlastic 1897/8.

(După ce arată istoricul, cu acte a denumirii de învățător pe doi ani, istoric pentru public neinteresant, continuă. Red.)

În urmă, la cele susținute de anonimul corespondent în ultimul alineat al tendențioasei sale corespondențe, răspund, că nesolvîndu-se învățătorului Ficlemon Halmaciul salarului întreg din partea comunei bisericesti Căpâlna, unde a funcționat ca învățător în 1897/8, Prea Veneratul consistor metropolitan a fost dispus deciderea cauzei de litigiu în ședința senatului școlastic protopopesco, după aceea însă acel Prea Venerat consistor a dispus altă modalitate de pertractat în acel respect, nu am aflat de consult convocarea senatului școlastic protopopesco, și aceasta cu atât mai vir-

tos, că respectivii — cei 5 membri din senat — mie nu mi-au comunicat cauzele ce ar voi să le propună spre delibereare.

În cas de necesitate, cele susținute de mine le voi adevăra cu documente autentice în copie, pe cari ori-și-cînd va fi de lipsă, le voi trimite spectabilei redacțiuni.

Fratelui anonim însă îi doresc, ca acest răspuns să-i inspire mai mare iubire frățească, căci, în mijlocul furi-bundelor valuri, ce din toate părțile ne amenință, nu prin atari corespondențe tendențioase, ci prin unire isvorită din adevărată iubire frățească se poate ajunge la un sfîrșit bun, căci la din contră, pe lângă toată bunăvoința voi fi necesitat a vesti lumei, că și tractul Biiei își are Bălanul-lei, care încă ar trebui să mai cetească odată decalogul.

Ioan Horșu, viceprotopop.

De pe la noi.

— Dela raportorii nostri. —

Feneșul-săsesc, 1 Decemvrie c. — Prin jurul acesta, Feneșul-săsesc, Gilău și Lona-săsească etc. domnește o boală între galițe, găini, găște etc. La unii le mor câte într-o noapte toate galițele. La găini li-se umflă cerul gurei. Leac nu știe nime. Muierile se silesc a-și duce galițele la Cluj, să le vîndă. Piața de galițe e plină și sînt ieftine. Tot asemenea e boală între porci. Într-una pier. Gilăul e închis și alte comune.

„Chimu“.

Cronica zilei.

Sibiul, 7 Dec. n.

Memento. 8 Decemvrie: Reun inv. gr-or. ppresb. I. — VII. din dreapta Mureșului, diec. Arad adunare în Chișineu.

9 Decemvrie: Concurs la postul de notar comunal în Mercurea (pretura Mercurei, Szerdahely). — Concurs not. cercual în Nucet și Cornăești (pretura Noerich).

10 Decemvrie: Licit. publ. în Roșia-săsească (Rothberg) pentru esarîndarea pășunatului bis. gr-or. (130 jug.).

11 Decemvrie: Serata literară a societății „Petrul Maior“ în Budapesta. — Adunarea generală a universității săsești în Sibiul.

Din parlament. Ieri, Mercuri, s'a continuat în dietă discuția asupra cuotei. A vorbit contele *Zichy János*, declarînd în numele partidului popular că nu votează urcarea cuotei, pentru-că nu era permis, ca comisiunea maghiară să abandoneze punctul de vedere principial pe care se afla. Vorbirea lui *Zichy* a provocat mică surprindere în cameră. După el a vorbit *kossuthistul Komjáthy*, făcînd propunere, ca proiectul de lege să fie retrimis comisiunei financiare, cu îndrumarea să procure toate datele referitoare la cuotă. Au urmat interpellări și răspunsuri, și în urmă încheierea ședinței.

La „Reuniunea română de înmormîntare din Sibiul“, pe care dl scrietor la consistor *Victor Tordășianu* inten-

ționează să o înființeze, s'au înseris de membri d-nii: Pantaleon Lucuța, căp. ces, și reg. în pens.; Petru Ciora, funcț. consist.; Nicolae Cristea, Moise Lazar, ases. consist.; Emil Verzariu, funcț. la „Transilvania“; Iulian Popescu, cassarul „Albinei“; Victor Tordășianu, scrietor la consistor; Nicolae Ivan, ases. consist.; Emil Vințeler, funcț. de bancă; Ana Bența n. de Pop; Emilii Pinciu, funcț. de bancă; Iuliu Covrig, funcț. de bancă; Petru Dragomir, oficial de bancă; George Decian, esecutor; Dr. Ioan David, secret. la „Albina“; Ioan Miha, esped. consist.; Vasile C. Osvadă, direct. adm. la „Tribuna“; Ioan Papiu, protopop.

„Astra“. Astăzi, la 4 ore d. a. comitetul central al „Asociațiunei“ ține ședința sa lunară. Între obiecte este chestiunea loteriei casei naționale și rezultatul primului concurs literar.

Dl V. A. Urechia, în numele său și al colegilor delegați la Roma, a espus telegrafic condoleanțele sale consiliului comunal dela capitolu pentru moartea principelui Ruspoli, sindacul. Dl Dr. Galluppi, prosindacul, a răspuns dlui Urechia telegrafic în termeni foarte simțitori.

Indemnizare. Nu sînt prospecte, ca dieta maghiară să voteze în curînd urcarea cuotei, pentru-că kossuthiștii au de cuget să lungească vorba pe tema aceasta, și așa se va ivi necesitatea votării unei scurte indemnizări pentru speșele comune, ca ministrii comuni să nu intre în anul ce vine — fără budget. Indemnizarea o votează delegațiunile, ca singure competente a vota speșele comune. De aceea e greșită părerea unor cercuri parlamentare maghiare, cari zic, că votarea indemnizării pentru speșele comune e superfluă, fiindcă parlamentul maghiar a votat deja o indemnizare generală, în care sînt cuprinse și speșele comune; căci atunci s'ar pute zice și aceea, că în general budgetul guvernului comun nu mai trebuie votat din partea delegațiunilor, fiindcă speșele comune ce cad pe Ungaria și așa le votează parlamentul maghiar, ear' celelalte reichsrath-ul austriac, sau, — paragraful 14.

Studentii și Urechia. Începînd Vineria trecută cursul său de istorie la universitate, distinsul profesor V. A. Urechia a fost obiectul unei călduroase manifestațiuni.

La intrarea sa în sală dl Urechia a fost primit de studenți cu un tunet de aplause ce au durat vre-o câteva minute; d-sa mulțumi studenților, — emoționat de primirea ce i-au făcut-o, — zicînd:

„Mă emoționează primirea ce mi-ați făcut-o, știind că pleacă dela *opiniuni sincere* și desinteresate.

Ai vă mulțumi este a vă servi, — a vă servi este a merge înainte pe aceeași cale națională pe unde n'am șovăit nici-odată. A vă servi este a termina acel curs pe care cu multă sirgînță l'am dus aproape o jumătate secol, și-l voi continua începînd dela anul 1828—1840.

La terminarea prelegerei, în momentul când dl Urechia se pregătea să părăsească sala, studentul Chirijescu arătă în numele studenților, prin o cuvîntare călduroasă, că ar fi suferit dacă venerabilul profesor și-ar fi interupt cursurile și bucuria ce au acum când nu le mai lipsește ocazia de a-l asculta.

Dl Urechia mulțumi studenților în câteva cuvinte ce le termină astfel:

„Erați triști d-voastră, cari aveți înaintea viitorul; mai trist sînt eu, căruia se refuză chiar trecutul.

Îmi amintesc că ministrul Baccelli 'mi-a spus odată: *Unde e un Român, sînt și eu*; eu spun: Unde sînt tinerii români, sînt și eu.

La orele 9.30 dl Urechia pleacă din cancelaria facultății; auditorul său însă nu se îndurase să plece fără a-l mai vedea. Pe scările de eșire dl Urechia a trecut în triumf, încununat de majoritatea studenților dela literă, ce l-au condus pe Bulevard, calea Victoriei, Câmpineanu, până la locuința sa.

Societatea de lectură „Andreiu Șaguna“ a elevilor seminarului teologic-pedagogic din Sibiul invită la *ședința publică*, ce o va ține luni, 29 Noemvrie (11 Decemvrie) în memoria marelui arhieru Andreiu, în sala cea mare a edificiului nou seminarial.

Programul:

1. *„Iarna“*, de C. Porumbescu, executată de corul societății. — 2. *„Cuvînt ocașional“*, rostit de Sebastian Stanca, cleric în cursul al II-lea. — 3. *„Dormi în pace“*, poezie de Vlăduț, declamată de Zenovie Popovici, cleric în cursul al III-lea. 4. — Ch. Dancila: *„Petits Aïrs var-jès“*, pentru violină cu acompaniament de pian, executată de Cornel Popescu, cleric în cursul al III-lea și G. Briccialdi: *„Fantasie din Traviata“*, de Verdi, pentru flaut, cu acompaniament de pian, executată de Emilian Tărcăș, cleric în cursul al III-lea. — 5. *„Calea de mijloc“*, de V. Alesandri, disertațiune de vicepres. Constantin Flămînd, cleric în cursul al III-lea. — 6. C. Dumitrescu: *„Reverie“*, executată de orchestra societății. — 7. *„Scena I și II din Despot Vodă“*, de V. Alesandri, predată de Zenovie Popovici și Iuliu Neamțu, clerici în cursul al III-lea. — 8. *„În gîndurile“*, anecdotă de T. Speranță, declamată de Ioan Sporea, pedagog în cursul I și *„Căi Tigani-lui“*, anecdotă de T. Speranță, declamată de Vasiliu Micu, pedagog în cursul al II-lea. — 9. *„Foale verde de trifoiu“* și *„Tot 'ți-am zis“*, de T. Popovici, executate de corul societății.

Începutul la 7 ore seara. Intrarea prin strada „Spinarea Cănelui“. Ofertele benevole se vor cuita pe cale publică.

Contra cuotei. Ni-se scrie din Cluj: Azi, 5 Decemvrie, la 6 ore d. a. es la stradă și aud un toiu asurzitor. Alerg într'acolo și observ o grămadă de „patrioți“, niște „universitari“ jidano-maghiari de bună speranță. Erau cam la 100 de inși. După ei cam tot atîția săgârți de cărpaci. Unii dintre ei „cântau“ „Kossuth nota“, alții sbierau la „abzug-uri, alții la „éljen-uri de să asurzești în apropierea lor. Se opresc la redacția unei foi kossuth-iste, de unde numai decât apare o ființă, care la început mai dispune de ceva formă de om, însă după câteva cuvinte de glorie rostite la adresa demonstranților te face să-ți schimbi această părere. *Re bene gesta* numai decât ajung la localitatea ziarului guvernamental. „Abzug-uri generale, *more patrio* câteva petri fereștrilor, pe urmă apare un tipograf cu un ciocan în mână — și ceata vitează retirează cu o fugă esemplară.

Întreb pe un universitar demonstrant:

— „De ce demonstrați?“
— „Contra cuotei.“
— „Dar' ce e „cوتا“ aceea?“
— „Știu eu?“ „Doar' nu-s mini-stru?“...

pe pace. Poporul crezî, dar' un glas ca de argint se auzi din mulțime:

— Acum vă făgăduiesc cerul și pămîntul, marea cu sarea, fiindcă văd că voi sînteți mai tari, ear' după-ce vă voi împărtăși voi și s'or întări ei, ale voastre vor fi numai furcile și spînzurătorile! Nu vă plecați nici la o pace! Țineți luptă dreaptă, se vedem care pe care? Sloboadă pe toți robii din temniță și pună și ei armele jos, atunci se le punem și noi, mai curînd ba, că știu eu cine sînt domni, între smei'n ei de domni!

Comandantul oștirea împărătești, la sfatul boierilor, dă poruncă să prindă pe cel-ce sumuță poporul să nu se pună pe pace, dar' cine a strigat? Nime nu știa, nime nu spunea. Atunci strigă locotenentul *Lendvai* a doua oară: Cine sumuță poporul? Să vină înaintea să-și dea seama!

Și atunci eși din mulțime un flăcău de să-i fată cu un fir de pîr, de frumos ce era, și înaintă spre locotenent cu o furcă de fer în mână, singura armă ce o avea, și cu glas pîtrunzător zise:

— Eu am zis și zic poporului să nu vă creadă nimic, că minciuni es peste buzele voastre, voi voiți ca să ne împăștiem, ca voi să vă puteți întări și să dați năvală asupra satelor noastre și să ne înfundăți, prin temnițe și să ne spînzurați, cu vină și fără vină!

— Cine ești tu? — întrebă *Lendvai*, mirat de atîta curaj.

— Cine se fu? Sînt *Salvina*, logodnica lui *Ionuț Dandea*, care căzu azi-dimineață de pe cal, căci ai voștri îi pușcară calul, ear' pe el îl făcură una cu pămîntul, după-ce-l vîzură jos sub cal...

Atunci un glonț dintr'un pistol fluieră pe lângă fața *Salvinei*. Ea nu-și perdă curajul. Oa fulgerul de repede

FOIȚA „TRIBUNEI“.

SALVINA.

(Urmare și fine).

V.

— Tata rămase îngîndurat, mama rupse într'un plîns îndată-ce eși trăsura boierului din ograda noastră, ear' eu stam cu Toma și ne uitam încremîniți unul la altul, apoi la părinții noștri. Nu știam ce li-s'a întîmplat, ce poruncă o fi adus domnul de a pus în așa mare groază pe părinții mei. Tata scoase de după șerpar acest paraclis, care azi e la mine n' sîn, din acea minută, și chemându-mă să mă apropii de pridvor îmi zise:

— *Salvină*, na această carte, este paraclisul Maicei Dlui, ține-l tot la tine, cetește din el cît vei avî lumină n' ochi și vieață n' oase. Maica Dlui te păzească! Ia-ți curînd ce poți într-o păreche de desagi și tu Tomo o petreci până la mătuașă voastră la preoteasa din Luncani, de acolo ea o să te treacă n' țeară, cînd 'i-oiu trimite vorbă, ear' acasă să nu veniți până nu-ți primi semn dela mine „psaltirea cea groasă“.

Eu prinseam a plînge și întrebai pe tata, de ce-i așa grabă să fug dela ei? Ear' el numai atîta-mi zise: Să mergi, mai bine să mori pribeag, decât să ajungi fată necinstită în casa boierului.

— De aceea fu el aici, mă îmbie să mă facă protopop și pe ficiorul popii din Maceu popă, dar' până va fi el la curs în Sibiul, tu — *se stăi la boer în curte*. O bațjocură ca asta nu poate suferi suflul meu. Neam de neamul nostru a fost preoți și oameni cinstiți, ear' eu să

vînd suflul băiatei mele pentru un brîu roșu? Mai bine radă-mi și barba, decât să ajung și să pat acea neleguire.

Mama plîngea, eu plîngeam, Toma sta încremenit, ear' tata își frecă mâinile și striga, de grabă, de grabă, gata-te și te du.

Și m'am gîtat repede. 'Mi-am scos din ladă două rînduri de haine noue, 'mi-am luat salba cea de bani în care erau 40 de taleri și 5 galbini, toate le-am pus în desagi, ear' paraclisul în sîn și încă în ziua aceea am suit prin făget, pe cărarea boilor până la mătuașă la Luncani.

La săptămîna veni la noi unchiul diacul, fratele tatei, și ne spuse, că a doua zi după fuga mea cu a fratelui meu sosit dela curtea boierului o căruță cu slujitori de ai lui și cu poruncă să mă ducă cu putere, de n'oi voi să merg de bunăvoie. Dacă numai aflară acasă, cutrierară tot satul, întrebără de toți veciuli că unde-s? Și dacă nime nu le spuse, legară pe tata și pe mama și-i suiră în căruță să-i ducă la curtea boierului. Înzădar le-a fost tot ruga, înzădar vîietarea, îi legară bulz și-i duseră. Pe cale, mama cum se smîcni, cum nu, că sărî din căruță, dar' sărî rău, că căzu sub roată cu grumazii și rămase moartă, ear' la tata cum ajunse la curte, îi răsară barba și-l duseră în Deva, în cetate, rob, sub nume că nu-i vrednic de preoție, că 'și-a omorît preoteasa și 'și-a alungat copii dela casă. Averea noastră toată o duse la curtea boierească.

Cînd auzii aceste, 'mi-se făcî ceață înaintea ochilor, murfi odată. Ear' cînd m'am desțepat, frate-meu Toma nu era nicăiri, ci că fugise să între la miliție de bunăvoie, colo la Bălgărad. Nici nu l'am mai vîzut. Eu mult nu putui sta în Luncani, mă teamam că vor da de

urma mea, că pusese 100 de taleri pe capul meu la acela care va duce pe boierul unde sînt eu. Mă teamam să nu lăcomească cineva la bani și să mă vîndă. Deci, din Luncani coborîi îmbrăcată bărbătește tot prin munți și prin păduri, până la un sat de-i zic Oujir. Acolo pentru 4 taleri din zgărdă îmi cumpăraui 2 rînduri de haine muieresti, de care poartă pe acolo; un rînd îl îmbrăcaui și unul îl pusei în desagi și plecaui cu un cărauș să vin încoace până la Zlatna și dela Zlatna în Bucium, că auzisem în casa părinților mei cînd se adunau popii la Nedee, că cine scapă odată aici în munți, acela-i mîntuit de domni, că aici se tem domni și vină. Cu mare greu ajunsei, dar' în urmă îmi ajută Maica Domnului și nimerii aici. De cînd sînt aici, îmi știți povestea; ce se mai adaug? De Toma nu știu nimica, nici de tata nu știu de de a scăpat din temniță ori ba.

Acum știți cine sînt?

Așa se-mi ajute Dumnezeu, precum am spus adevărul!

Ionuț cu popa Nicolae și cu preoteasa rămăseră ca înlemniți cînd auziră povestea *Salvinei*, ear' ea rupse într'un plîns amar, dureros. Cel dintău ce se desmeteci fu Ionuț; se sculă în picioare, se apropiă de *Salvina*, o luă în brațe, o sărută pe frunte și cu ochii lăcrimați și suspinînd zise:

— Simțeam eu *Salvină*, că tu nu ești o fată de rînd. A mea vei fi, numai se putem scoate mai întâiu pe tată-to din închisoare. Încă mîne plec și îl scot viu ori mort, de unde va fi!

VI.

Revoluția se începî. În timp de o săptămînă, din 2-7 Noemvrie 1784 în 61 de sate din districtul Hunedorei devastară și arseră 61 curți nobilitare.

Dela Reuniunea agricolă. După cum aflăm din cercurile Reuniunii agricole române din comitatul Sibiu, dl. *Victor Tordășianu* și-a dat demisia din postul de secretar, în care a lucrat cu zel și abnegațiune timp de 10 ani.

Buchetul Agatei Bărsescu. Zilele trecute celebra trageciană Agata Bărsescu a fost obiectul unor entuziaști ovaiuni. După finirea reprezentației studenții au dus-o în triumf până la locuința sa, unde s'au sărbătorit eșind în balcon a aruncat între studenți multe de flori dintr'un superb buchet ce-l primise în decursul reprezentației.

Căldindarul Românului? Anul trecut am înfierat faptul că *Căldindarul* diecesan dela Arad a publicat o întreagă pagină de reclam pentru veninoasă fiftică a renegetului Alexici György, numită „Poporul”. Se știe că această publicațiune tendențioasă apare în editura ministerului de agricultură, și sub masca economiei face cea mai detestabilă politică, propagandă cele mai subversive idei în sinul poporului românesc. — În est-an am văzut cu bucurie că Căldindarul din Arad, editat de tipografia diecesană, n'a mai primit decât oșul reclamei al „Poporului”. — În schimb însă ce vedem? În est-an s'au găsit două călindare românești, cari au comis același atac asupra bun simțului românesc, ca și căldindarul de an dela Arad, făcând propagandă celei mai veninoase fiftice. Este *Căldindarul Aurorei* din Gherla și *Căldindarul Românului* (!) din Caransebeș.

Faptul e condamnabil și rușinos. Și nu ne mirăm atât de căldindarul cel dintâi, eșit din atmosfera urită a Gherlei, editat de un tipograf care poate nu-și da seamă ce face, cât ne mirăm de editorii căldindarului din Caransebeș, care se numește al „Românului”, e căldindar cu colorit oficios, al dieceei. Oare editorii acestui căldindar, și conducătorii tipografiei diecesane din Caransebeș, se nu fie mai inteligenți decât tipograful Todoran din Gherla, și se nu înțeleagă, că nu se cuvine, că nu-i ertat, a pune într'un căldindar românesc, ca al lor, reclam pentru foaia lui Alexici?

Din Giula ni-se comunică un cas foarte regretabil. La o înmormântare cei doi preoți au dat în ceartă asupra înfăptuirii care are dreptul să îngroape. Ambii erau îmbrăcați în ornate și fiecare pretindea că răposatul aparține parohiei sale. S'a făcut bătaie în jurul sicriului. Unul dintre preoți a pirit acum pe celalalt, nu la episcopul — ci la judecătorie.

Credincioșii revoltați au înaintat în cauză un memorandum episcopului, rugându-l să îndemne pe piritor a-și retrage acuza spre a nu-i face de rușine și înaintea străinilor. Memorandumul, — ce ni-s'a trimis în copie, — e eșcit de sute de credincioși.

Tărină din „pământul martirilor”. Inspectorul reg. de școale din comitatul Șoproan a trimis tuturor școalelor din comitat câte o sticlă cu țărână din „pământul martirilor” dela Arad.

aruncă furca cea de fer spre Lendvai și ea fugi prin mulțime, ear' furca rămase înțepenită în brațul oficerului.

Din acea minută nime n'a mai văzut pe Salvina. Dar' multă vreme și după încetarea revoluției, spuneau muncenii vorbele ei și adăugau:

— De ascultam noi de Salvina nu ajungeau lucrurile unde au ajuns, nu ne-ar fi putut supune nime, ca tot Ardealul ar fi fost în flăcări în câteva zile și tot poporul era una, ear' domni n'ar fi avut mai mult putere asupra noastră; așa, — bine ne face! Am ascultat de domni, ne-am risipit și risipiți am rămas. Pe căpitani i-au prins, i-au omorât, ear' pe ai noștri i-au batjocorit cum au putut mai urit! Mulți au pierit prin temnițe, mulți au fost trași pe roată și în țepă și omorâți în deosebite chipuri, ear' cei-ce am rămas, e vai și amar de zilele noastre!

De atunci mulți Moși din munții Abrudului, când au o fetiță îi pun numele *Salvina*, ca să fie ca Salvina popii, ca logodnica lui Ionuș Dandea, că până într'aceia nici o femeie n'a fost în munți cu numele Salvina.

Releag, 30 Iulie 1897. I. P. R.

CÂNTECE VOINICEȘTI.

XI.

Cine mină boii bine
Și de bea tot mai rămâne;
Cine mână boii rău
Trece pe la fagădău
Și zice că-i vinul rău,
Dacă nu-s bani în jașcău.)

Din Născud.

*) jașcău = pungă.

Icoană culturală. Derbedei de noapte au spart alaltăieri noaptea fereștile dela locuința episcopului reformat Aron Kis și dela locuința preotului reformat Iuliu Mitrovici din Dobrișin. Asemenea distracțiuni de altcum sunt la ordinea zilei între civii maghiari din Dobrișin.

Post de notar. Dela pretura Aradului-nou este scris concurs pentru ocuparea nou sistemisatului post de subnotar comunal în *Szépfalu* (Schöndorf) Dotațiunea 500 fl. Termin de concurs 17 Decemvrie n.

Miscarea populației în Franția. Monitorul oficial al Franței comunică datele despre miscarea populației în Franția pe 1898. Conform acestei comunicări, casuri de naștere în 1898 au fost 843.933 (cu 15.174 mai puține ca în 1897). Numărul casurilor de moarte au fost 810.073 (mai multe cu 59.054 ca în 1897). Casurile de naștere în 1898 întrec pe cele de moarte cu 33.860.

Mare-ducele Nicolae, membru al casei domnitoare din Rusia, Duminecă a sosit la Pusztaszer ca oaspe al marchionului Edmund Pallavicini. În suita ducelui se află colonelii Hell și Skrupesky. În onoarea distinsului oaspe se vor da mari venetoare, la cari vor lua parte prințul Auersperg, prințul Trautmannsdorf, contele Altan, contele Apponyi și alții.

Coadă la topor. Este cunoscut prea bine scopul urmărit de așa numitele „nemzeti szövetség-urii, „kulturregylet-urii și alte reuniuni maghiare înființate anume în ținuturi locuite de naționalități și totuși! Totuși se pot afla unii oameni cari au obrazul a se gera Români, și încă Români de frunte, făcând parte din comitetele acestor reuniuni, cari tind a ne despoia de cel mai scump tesaur al nostru: limba strămoșească! Avem dureroasă datorință de cronicari a înfiera de astă-dată pe doi protopopi români, cari nu s'au rușinat a primi să facă parte din comitetul unei asemenea reuniuni de maghiarizare. Sunt sfinții lor *Dr. Traian Putici*, protopresbiter gr-or. în Timișoara, și *George Trăilă*, protopop gr.-cat, în Timișoara.

Avem înaintea noastră lista completă a membrilor comitetului așa numitei „Temesvári nemzeti szövetség”, în care sunt numiți și cinstiile lor „Dr. Putici Traján” și „Trăila György”.

Și încă se mai află unii, cari cer să rehabilităm de dl G. Trăilă pentru nota luată în nr. 244 tot în cauza aceasta. Corespondentul nostru din *Timișoara* ne scria zilele trecute următoarele:

„Regret mult, că ați apostrofat pe bietul protopop Trăila György, dar' dînsul din eroare și poate din prostie s'a dus la ședința șezetului... dar' mi-a mărturisit că nu se mai duce la ei, nici n'a mai participa la ședințele lor. Dacă puteți ceva rectifica...”

Da, rectificăm, — că te-a sedus dl Trăilă, stimate corespondent, pentru că eată! în 4 Decemvrie „nemzeti szövetség-ul” a ținut adunare generală și în comitet a ales de nou pe *procedul* d-tale, care se legătuse că nu mai merge „la ei”, și asemenea a ales și pe „*Puticiu*”. Aferim! Așteptăm să se declare.

Bună potrivă! La Alba-Iulia a fost insultat eroul *Iancu* de un pro-cursor maghiar. Toți Românii cu bun simț sunt revoltați și preocupați de nemernicia insultă... — numai „Minciuna Poporului” serie „Pro Domo”.

„Eram crescuți în tradițiile partidului istoric liberal de dincolo — începe ea, „M. Pop.” articolul „pro domo”, după-ce aruncase o frasă despre fondul lui Iancu, drept etichetă atrăgătoare pentru tendențele sale străine. Și după aceea mărturisire, dă înaintea la preamări pentru „*Sturdza*! Va să zică: a fost insultat Iancu? Trăească *Sturdza*!

Bună potrivă, nu-i așa? Și foarte actuală.

Optprezece copii. Maria Antonia, soția ducelui *Robert de Parma*, a născut un prințisor sănătos, căruia în botez i-se va da numele *Ludovic*. Acesta e al zecelea copil al ducelui. Din căsătoria primă ducele de Parma a avut *nouă copii*, între cari cea mai în vîrstă era *Maria Luisa*, răposată soție a principelui *Bulgari*. Ceialalți trăesc toți.

Cridă în Timișoara. Firma *Till-schneider* și *Leyritz*, prăvălie de galanterii și pielării, a devenit insolventă. Pasivile îi sunt 50.000 fl. Curatorul masei e cursuale e avocatul *Dr. Vértess Adolf*, ear' substituit *Dr. Aurel Cosma*.

Din profesor — cerșitor. Toma Fiedler înainte cu 30 ani era profesor de caligrafie la liceul din Cluj; înainte cu 11 ani era profesor la școala comercială de fete din Oradea-mare, fiind totodată și cancelist în biroul administrativ al Orăzei-mari, lucrând în ambe locurile spre deplina mulțumire a superiorilor sei. „La ajuns însă o mare nenorocire. De multul scris și-a pierdut vederea. Fără pensie, fără ajutor din nici o parte, orbul a cerut concesiile dela oraș și umbile cu flașnetă. Astfel cerșete acum din casă în casă prin Oradea-mare.

„Minciuna Poporului” repetă aserțiunea, că dl Dr. Rațiu ar fi îndemnat pe dl avocat Dr. Magdu să-i facă proces. Repetă o minciună! Dl Dr. Rațiu n'a comunicat nimic nici-când, nici în scris, nici cu vorba, cu dl Magdu, da să-i fi dat vre-un sfat. Dl Dr. Rațiu nici nu cunoaște, nici nu l'a văzut vre-odată pe nimeni domn. „Minciuna Poporului” și-a făcut de nou meseria sa.

Furnisări pentru căile ferate. În biroul camerei comerciale și industriale din Brașov sunt espuse mai multe concursuri pentru furnizarea materialului de lemn, de peatră, petriș, săpun, sêu, etc. pe seama căilor ferate reg. ung. de stat.

Mare orcan în Viena. Luni noaptea și Marți în Viena a băntuit un mare orcan doborând urloaie, table de firme și chiar și pe trecătorii de pe strade trântindu-i la pământ, și caudând multe nenorociri. Abia între amezai a înecat orcanul.

Uciagă fiului seu. Economul cu frumoasă avere *George Schneckner* din Darda și-a ucis fiul — din gelozie. Observase nenorocitul, că băiatul mai mult ține la mamă-sa decât la el. A devenit jaluz și se certa des cu nevasta și cu fiul lor pentru acest lucru. Zilele trecute încă a făcut muștrări fiului seu, că de el are mai dragă pe mamă-sa, decât pe el, pe tatăl seu? Băiatul i-a răspuns cam peste umăr, la ce *Schneckner* a pus mâna pe revolver și și-a împușcat fiul. Nenorocitul tată e arestat.

Viptul prizonierilor de stat. În urma rapoartelor directorului închisorilor de stat din Seghedin și al celor din Vác, prin cari se arată, că cea mai mare parte a prizonierilor politici — chiar și socialistii simpli — nu pot suporta viptul robilor, cu care sunt constrinși să trăească prizonierii lipsiți de mijloace, căpătând aproape toți boală de stomach, ministrul de justiție *Plósz* cu începere dela Anul-Nou va introduce de nou usul de a se da prizonierilor avans lunar de câte 25 fl. din cassa statului, din cari să se provadă cu vipt. Acest us îl sistase ministrul de justiție *Erdély* prin anii 1894—95.

Avis. Broșura a II-a a scrierei mele „*Novel și Schife*” e sub tipar, în scurt timp apare. Aceasta spre orientare unor prieteni ce mă întreabă: Cum de nu li-o mai trimit? Ambele broșuri se abonează la mine. *Ioan Pop Releaganul*, — Sibiu, Quergasse nr. 15.

Constatăm, că informațiile despre premiile Academiei pe 1900 le-am reproduc din „Familia”.

Telegraf între Londra și Budapesta. Luni s'a deschis linia telegrafică directă între Londra și Budapesta. Linia trece prin Austria, Elveția, Franța și pe sub canalul La Manche, percurgând o distanță de 2200 kilometri. S'a deschis prin o telegramă a ministrului de comerț *Hegedüs* către prințul de Norfolk, directorul suprem al postelor engleze, care imediat a răspuns ministrului.

Optzeci schelete de om. În grădina din *Pecze-Szent-Márton* a ordului călugăresc premonstrens dela Oradea-mare lucrătorii în cursul unor săpături au aflat optzeci schelete de om. Ceea-ce dă deosebită însemnătate faptului, e împrejurarea, că scheletele s'au aflat în poziție perpendiculară, ceea-ce denotă că oamenii au fost îngropați stând în picioare, și eventual de vii chiar. Se dă cu socoteala, că pe timpul Tătarilor nenorociiți au fost îngropați până la gât și astfel siliți să spună unde și-au ascuns bunurile; cei cari au spus au fost desgroțați, ear' ceialalți acoperiți cu pământ. Aceasta se pare a o demonstrație a distanța dintre schelete. Se mai crede apoi, că scheletele ar fi ale servitorilor și căsenilor cutărui mare boier de pe timpul păgânismului, cari au fost înmormențați de vii împreună cu cadavrul stăpânului lor, dar' — în semn de respect față de stăpân — nu în stare culcată, și stând în picioare.

De sigur archeologii și istoricii vor căuta să deslege această enigmă.

Jack spintecătorul. În Turin își face de căta timp isprăvurile un uciag de femei, care reimprospătează în memorie oribilitățile spintecătorului *Jack* din Londra. Acesta însă uide după un alt sistem femeile cari îi cad în cursă: le sfarmă craniul cu un ciocan, le sfirfitează în fășii înguste hainele și le lasă apoi goale. A ucis până acum trei femei. Poliția îl caută în ruptul capului, dar' nu-i poate da de urmă.

Pentru bănuire de furt. *Stefan Rozsondy*, fiul de 17 ani al preotului reformat din Halmagiu, fiind călă la un comerciant în Făgăraș, a primit dela stăpânul seu ordin să pacheteze spre a merge la țirg la Sereia. Băiatul s'a dus să aducă din pod gîmamanul, ceea-ce vîzînd o servitoare din curte a scos vorba, că tînerul a fost în pod să fure cine știe ce. Pe când se reintorsese dela țirg clevelele luaseră formă apodictică, susținînd că a furat chiar. Insultat în simțul seu de onorabilitate, tînerul s'a împușcat.

Ultima dorință.

Mai am un singur dor,
— Îl scriu în tăcere —
Să mă lăsați să mor
În cărmă la bere.

Ear' banda de lăutari
Să bea din butoaie, —
Pițule și crețari
Să curgă șiroaie...

La creștet un mîrtan
Să cânte cu jale
Poetului sîrman
Din strofele sale.

Și-apoi, când fi-voiu lut,
Pe *Ea* s'o aline
Și căte un sărut
Să-i fie dă pentru mine...

Ear' de-o fi isgonit
Să miorlaie bietul,
Precum a miorlăit
În vieată, poetul. —

Ciriplic.

Știri mîrunte. Comitatul Torontal va țîn în 12 Decemvrie congregație extraordinară.

— Servitoarea *Eva Fakert* a lui *Simon Weiss* din Timișoara, apropiindu-se prea tare de captorul de fert și-a aprins hainele. Nenorocita în urma arsurilor zace de moarte în spital.

— Din prăvălia de argintării a lui *Salomon Schneider* din Seghedin făptuitori necunoscuți au furat juvare în preț de 10.000 fl.

— *Ioan Tunescu* din Fibiș (Bănat) a fost aflat ucis în drumul jerei.

— Comerciantul *Mihail Kádár* din Budapesta, păgubind pe companiunul seu cu 40.000 fl., a fugit în America.

Tribuna Literară.

Căldindarele.

— Din „Epoca” —

Au apărut deja destul de multe și în românește, — căci de cele străine și îndeosebi franceze e de prisos să mai vorbim: zilnic apar în sute și mii de forme și formate, sleind toată imaginația, pe care autorii și editorii o au în materie de comerț literar.

Căldindarul — sau mai modern și mai complet: *Almanachul* — e în primul rînd un articol comercial, o reclamă mai mult sau mai puțin rafinată, mai mult sau mai puțin artistică, prin care o instituție, o asociație sau măcar un simplu comerciant caută să se popularizeze mai mult, sau numai ca să câștige parale.

În vederea acestui scop se utilizează toate mijloacele posibile în materie de publicistică. Cum însă, reclama comercială a evaluat atât de mult, încât a ajuns o specialitate artistică, almanachurile cele mai răspândite, cele cari au succes deservit sunt acelea, cari sînt mai artistice alcătuite.

La noi până acum, după părerea mea, cel mai artistic a fost și este „*Căldindarul Mînervei*”, pe care într-o-cât privește grafica, nu l'a întrecut încă nici o publicație similară.

Avem asemenea călindare utile, instructive, călindare pentru popor, cum e „*Căldindarul Poporului*”, editat în Sibiu.

Avem călindare cu cuprins stupid și călindare spirituale, în genul călindarului lui *Moș-Teacă*. O sursă inepuizabilă și mai întotdeauna câștigătoare e ramura aceasta de publicistică, pentru-că aceste publicații sînt cele mai populare în țara noastră.

Ar fi foarte interesant o monografie a călindarului în țara noastră. Odată el a avut un important rol cultural, dar' astăzi — omnia mutantur — a ajuns în majoritate un simplu mijloc de speculă. ...Și ce frumos rol ar pute să aibă!

Dar' aurii sacra fames e mai puternică decît orice și întinecă atîta pe cel cuprins, încât îl împedecă a vedea chiar ceea-ce ar fi pentru el mai folositor într'un timp mai depărtat.

Lsy.

Reproducînd aceste observări juste, trebuie să constatăm, că ele se potrivesc, durere, și la călindarele dela noi. Ne propunem a ne ocupa mai tîrziu îndeosebi cu calendaristica noastră. Dar' nu putem să nu observăm de acum că și la noi numai și exclusiv dorul de câștig este motorul celor mai multe călindare.

În est-an au apărut excepțional de multe călindare noue: în Brașov unul, în Arad altul, în Caransebeș două, — toate noue. Și ce trist progres. E unul mai slabuț decît celalalt; și toate sub nivelul general al călindarelor de până aci.

Nici unul nu are ceva original, nici unul vre-o inovație potrivită. Nici unul nu are un caracter propriu, nu urmărește o țință morală proprie.

Așa progres — nu e progres. Dacă înaintăm numai cantitativ în numărul

călindarelor, dar' nu și calitativ, îmbunătățindu-le, n'am progresat, ci am regresat. Atunci nu se mai face literatură nici propagandă culturală, ci speculă și negoț.

„Foaia Școlastică” din Blaj serie despre „*Almanachul învățătorului român*” între alt le și următoarele:

„Almanachul are un conținut foarte variu și foarte bogat. Noi foarte mult ne bucurăm, când vedem că și noi Românii avem învățători harnici, cari se se apuce de o întreprindere atât de simțită în lumina cercarilor noastre didactice de orice categorii. Maghiarii de mult aveau astfel de almanachuri pentru profesorii dela școalele medii și pentru învățătorii de toată ple sa. Am și văzut mulți învățători și mulți profesori români, cari în lipa unor astfel de almanachuri românești se folosiau de almanachuri ungurești. Golul acesta mult simțit l-a umplut dl *Iosif Velcean* cu „*Almanachul*” seu, din care deja a apărut și anul al doilea. Esecutarea este foarte frumoasă și servește spre toată lauda „*Tipografiei*” din Sibiu. Noi nu putem recomanda îndestul almanachul acesta la toți omenii de școală ai noștri. În adevăr nu ar fi ertat să lipsească la nici un învățător sau învățătoare român. Ar trebui să dăm cu toții tot sprijinul posibil acestei întreprinderi importante pentru noi învățătorii români, ca așa încurajând pe dl *Iosif Velcean*, să-l poată scoate și pe mai departe, eventual și mai abundent, după cerințele tuturor învățătorilor români, ca cu timpul „*Almanachul*” acesta să fie un fel de oglindă, un fel de centru focal al lunei învățătorimei noastre”.

„Foaia Școlastică”

Hărție fină, tipar elegant. Are un conținut ales, potrivit, variu, bogat și foarte interesant, cu mai multe ilustrațiuni.

INFORMAȚIUNI.

„*Gazeta Săteanului*”. Revistă ilustrată enciclopedică. Apare în București la 5 și 20 a fiecărei luni. Abonamentul 20 lei pe an. Anul al XVI-lea, nr. 20 din 20 Noemvrie v. 1899 are următorul cuprins: Spiritul de economie. — Provincia Natal. — Insecte comestibile. — Apa Bucureștilor, de *Dr. V. Babeș*. — Curentul pentru plantațiuni în România, de *Al. Alimășteanu*. — Cronica agricolă. — Găștele sîlbatică. — Buletin comercial, — și diferite ilustrațiuni.

„*Foia Pedagogică*”. Apare în Sibiu la 1 și 15 a fiecărei luni. Abonamentul: 1 an 3 fl., 1/2 an 1 fl. 50 cr. Pentru România pe an 10 lei. Anul III. nr. 21—22 dela 1—15 Noemvrie v. are următorul cuprins: Diferitele forme de învățămînt, de *Dr. Ioan Stroia*. — Modele de lecțiuni: Măja: lecțiune din zoologie, de *Dr. D. P. Barcianu* (urmare și încheiere). — Datorințele mele ca învățător educator, în și afară de școală, de *I. Paicu*, învățător (urmare și încheiere). — Din literatura școlară. — Informațiuni. — Felurimi.

A apărut.

A eșit de sub tipar în editura librăriei *Socec & Comp.: Documentele românești din arhivele Bistriței*, partea I, de *N. Iorga*.

Prețul 4 lei.

La

Abonament lunar

pentru

Decemvrie st. vechiu

învită

Administrația ziarului „TRIBUNA”

Sosiți în Sibiu.

La 7 Decemvrie n. 1899.

Hotel „*Împăratul Romanilor*”: *Hilbert*, colonel din Bistrița; *Seiden*, Krecz, din Hunedoara, proprietari; *Dr. Horváth*, avocat din Deva; *Löwy*, antreprenor din Brezoiu; *Dr. Kados*, medic de reg din Făgăraș; *Winkler* din Triest, *Schneider*, Keng, *Weiss*, *Pick*, *Hoffbauer*, din Cluj, *Schwarz*, *Rechnitzer*, din Budapesta, comercianți.

Hotel „*Neurhner*”: *Kohn*, comerciant din Seghedin; *Briser*, inginer din Telek-Vasbánya.

Hotel „*Meltzer*”: *Droc*, protopop din Mureș; *Sierke* din Avrig, *Părosi* din Uioara, prietari; *Fogarascher*, conducător din Brașov; *Malmer*, econom din Bolcaci.

Hotel „*Habermann*”: *Mina*, oficial din Cluj; *Svoboda*, litograf din Brunn.

Bibliografie.

Voci de presă asupra

„Căldarului Poporului”.

Presă noastră, ca todeauna, nu are decât vorbe de laudă pentru „Căldarul Poporului”. Eată câteva voci:

„Epoca”.

„Epoca” din București anunță astfel „Căldarul” nostru:

A apărut bine reputatul „Căldar al Poporului” (pe 1900) editat de societatea „Tipografia” din Sibiu cu o bogată și frumoasă materie literară.

„Căldarul Poporului” intrând în al 16-lea an al existenței sale, numărul acesta e într-o ediție jubilară.

„Albina”.

„Este al 15-lea an al apariției acestui popular, interesant și mult folositor căldar, care n'ar trebui să lipsească din casa nici unui bun român.”

„Răvașul nostru” este titlul sub care se găsește în acest căldar toate peștele prin care trece chestia națională. Ilustrații bine executate fac din această lucrare o carte atrăgătoare și plină de cunoștințe absolut necesare mai cu seamă pentru Românii de peste munți.

„Transilvania”.

E binecunoscutul și bine văzutul oaspe al poporului nostru, căldarul întocmit cu adevărată pricepere pentru trebuințele poporului, primit și până acum numai cu elogi din partea presei noastre chiar și dincolo de Carpați.

Progresul ce-l face acest căldar din an în an e foarte îmbucurător; în anul acesta e mai bogat cu o coală întreagă, decât în anul trecut, rămânând cu toate acestea prețul vechi de 20 cr. Pe lângă partea obicinuită calendaristică, întocmită cu îngrijire deosebită, cuprinde o parte literară bogată și variată, cu și care rar găsești în căldările noastre cele mai alete.

De un interes deosebit este rubrica „Răvașul nostru” (Septembrie 1898—Octombrie 1899), lucrat de Ioan Scurtu, care se întinde pe 34 pag. și ne oferă o oglindă completă despre mersul tuturor afacerilor noastre.

Căldarul e bogat ilustrat, ear' tiparul nu lasă nimic de dorit.

„Patria”.

Aflându-ne în sezonul apariției căldarelor pentru anul viitor, răsar și la noi pe încetul puținele căldare românești, cari au menirea să îmbogățască literatura calendaristică, acest ram atât de important deosebi pentru noi Românii. Între puținele căldare menite pentru a servi drept busolă poporului nostru în toate afacerile cari îl privesc mai aproape în decursul muncii sale de peste an ocupă un loc principal, dacă nu chiar primul loc „Căldarul Poporului” pe anul vișet 1900 apărut în editura societății pe acțiuni „Tipografia” din Sibiu, care s'a trimis și redacției noastre.

Acest căldar, care intră în al XV-lea an al existenței sale și care se estinde pe 155 pagini oct. mic, plus numeroase pagini cu inserate folosite, este adevărată podoabă a literaturii noastre calendaristice.

Edat sub egida dirigenței ziarelor „Tribuna” și „Foaia Poporului”, „Căldarul Poporului” nici n'a putut fi alta decât un adevărat căldar național, edat anume în bine înțelesul folos al poporului nostru.

Partea primă a căldarului conține în mod detaliat obicinuitele date calendaristice pentru anul de toate zilele. Partea a doua — și aceasta este ceea ce distinge acest căldar de alte scrieri de soiul acesta — constituie o pagină aleasă din mișcările noastre literare, naționale, culturale, economice și așa m. d. Pe 115 pagini aflăm vre-o 14 articoli literari, istorici, economici, ca de exemplu: „Regina binefăcătoare”, duioasă perestă scrisă de Carmen Sylva, apoi un tractat istoric „Din vremea resmînței” (1848—1849) de Iudita Secula, un șir de povestiri „Din războiul Românilor cu Turcii” de G. Coșbuc, „Românii la Roma” etc., în fine numeroase poezii, doine, snoave și glume.

De o deosebită importanță este și în anul acesta rubrica „Răvașul nostru”, care conține pe 40 pagini evenimentele cele mai importante pe toate terenele în anul 1899 între Românii din Ardeal, Ungaria, România și Bucovina și în genere în lumea mare.

Răvașul acesta e un perfect catalizator al mișcărilor naționale românești

în scurte dar' precise liniamente. Pentru delectarea ochiului s'a îngrijit direcționarea prin ilustrarea căldarului cu vre-o 20 tablouri bine reușite, cari se referă la mișcările Românilor.

Și acest căldar cu un material atât de bogat costă broșurat numai 20 cr. plus 5 cr. ear' compactat în pânză de salon 50 cr. și 10 cr. porto.

Animăm din tot adinsul inteligența și poporul nostru, ca să si procure acest căldar folositor, care face toată onoarea editorilor sei. Atragem totodată și deosebită atențiune a editorilor căldarului nostru bucovinean, asupra acestui căldar, demn de a fi imitat în toate privințele.

Luminarea poporului nostru este doar' prima noastră datorință. Și mai cu seamă noi Bucovenii trebuie să apreciem astfel de scrieri menite pentru luminarea țeranului nostru necăjit.

v. t. r.

„Familia”.

„Căldarul Poporului” pe anul 1900, redactat de redacțiunea „Tribunei” și editat de institutul „Tipografia” din Sibiu, a apărut cu un cuprins bogat și variat. O lectură foarte interesantă, înzestrată cu multe portrete și ilustrații actuale. Și de astădată forța întregului este rubrica „Răvașul nostru” în care se descrie istoricul anului trecut privitor la noi Românii, astfel încât oricare cetitor are înainte și o oglindă fidelă a anului. Îndeosebi e bogată partea politică a răvașului, care se încheie cu Românii la columna lui Traian. Nu mai puțin e interesantă partea culturală națională în care se vorbește despre „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” și despre serbările sale dela Deva, precum și despre avântul ce aluat „Societatea pentru fond de teatru român”, care la Seliște a fost primită cu atâta căldură. Țeranii cari nu cetesc gazete, dar' și aceia cari cetesc, vor găsi în acest răvaș un resumat complet al fazei prin cari a trecut națiunea română în anul acesta. De aceea constatăm cu plăcere, că și de astădată „Căldarul Poporului” și-a împlinit chemarea. Este instructiv. O adevărată carte pentru popor.

„Revista Orăștiei”.

„Ca în toți anii, așa și de astădată, Căldarul acesta are un cuprins bogat și e scris într'un stil popular.”

Cursul pieței din Sibiu.

Din 7 Decembrie n. 1899.

Hărto-monedă română	Cump.	9.15	vând.	9.2
Lire turcești	„	19.00	„	19.05
Imperiali (15 R. aar)	„	126.75	„	127.75
Imperiali 100 a	„	5.64	„	5.69
Galbeni	„	9.53	„	9.55
Napoleon-d'ori	„	53.50	„	53.05
100 Marco germane	„	11.95	„	12.10
Livre sterling	„	„	„	„

Bursa de Budapesta.

Din 5 Decembrie n. 1899.

Renta de aur ung.	116.5
„ „ val. cor. 4%	95.—
„ „ val. cor. 5%	124.—
Imprumutului căilor ferate ung.	118.—
Bonuri rurale ung.	94.—
„ „ cronte-slavone	99.—
Obligațiunile dep. regaliilor	94.50
Losuri pentru regularea Elsei și Seghediei	137.25
Losuri de hărto austriacă	99.25
Renta de argint austriacă	99.25
„ „ de aur austriacă	116.50
Losuri austriace din 1860	136.25
Acțiunile băncii austro-ungare	910.—
„ „ de credit ung.	379.75
„ „ de credit austr.	377.80
Scrieri fondare ale institutului de credit și economii „Albina”	102.—
Galbeni imperiați	5.70
Napoleon-d'ori	9.57
100 imp. germane	59.02 1/2
London 10 Livre sterlingi	120.70

Bursa de Viena.

Din 5 Decembrie n. 1899.

Renta de aur 4%	116.45
Renta ung. v. c. 4%	95.10
Imprumutului căilor ferate ung.	119.80
Bonuri rurale ung.	118.25
„ „ cronte-slavone	98.75
Renta de hărto austriacă	99.30
„ „ argint austriacă	99.10
„ „ aur austriacă	116.65
Losuri austriace din 1860	137.25
Acțiunile băncii austro-ungare	910.—
„ „ de credit ung.	379.50
„ „ de credit austr.	376.25

Bursa de București.

Din 22 Noembrie n. 1899.

5% Renta perpetuă	97 1/2
6% „ „ am. 1831	97 1/2
6% „ „ 1892	99
6% „ „ 1893	99
6% „ „ 1894	84 1/2
6% „ „ 1895	86
6% „ „ 1896	87 1/2
6% „ „ 1897	87
6% „ „ 1898	87
6% „ „ 1899	87
Convertite rurale	—
Ob. c. B. 1833	—
„ „ „ 1890	—
„ „ „ 1895	—
„ „ „ 1896	—
„ „ „ 1897	—
„ „ „ 1898	—
„ „ „ 1899	—
Fonc. rur.	13 1/4
Fonc. urb. Buc.	87 1/4
„ „ „ Iași	65
Banca Națională	2410
„ „ „ Agricolă	306
„ „ „ Românească	—
„ „ „ de scoat.	274
„ „ „ Dac. Rom.	412
„ „ „ Națională	419
„ „ „ Patria	—
„ „ „ Cameră de comerț	55
„ „ „ Basile artificială	—
„ „ „ Trans. nou	—
„ „ „ Baia centrală	110

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baifos.

Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

2 calfe,

una pentru brânza băcaniei și alta pentru brânza manufacturii, află aplicație momentană.

Ofertele sînt a se trimite la „Consum”, societate comercială pe acții, [874] 1—3, Blaj.

Se dă în arîndă.

O moșie din Sângătin în întindere de 50 de jugere de pământ, dela 1 Ianuarie vechiu 1900, pe mai mulți ani, cu curte, prăvălie și dreptul de licență pentru tot felul de beuturi. [371] 1—1

Reflecții să se adreseze la Maria Jaga în Sângătin.

Se află de vînzare la Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu Cartea Stuparilor săteni

de
Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrații în text.

Editura și proprietatea
„Reuniunii rez. de agricultură din comitatul Sibiu”

Prețul 35 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folosite a umplut un gol adînc simțit în literatura scolară. Broșura este scrisă pe un frunză învățător, stupar priceput. Ea tratează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlile noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia”,
societate pe acțiuni în Sibiu

„Tipografia”, soc. pe acțiuni Sibiu.

S' află de vînzare

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Descrierea Ardealului.

Cine vrea să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și lăncu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni.

Cu 9 ilustrații și o schiță.

Descrierile sînt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a. Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate zările noastre au apreciat în cuvinte elocvente aceste descrieri, unicele cele avem despre Transilvania în limba română:

„Liga română”, scrie între altele: „Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl. Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce intră adevăr se simțea la noi. Sperăm, ca publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.”

Comandele se pot face la

„Tipografia”,

societate pe acțiuni în Sibiu.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

Numai vr'o câteva zile încă.

Sortirea deja la 30 Decembrie 1899

a

loteriei filantropice ung. de stat.

Câștigul principal 150.000 cor.

Suma câștigurilor 365.000 cor.

Losuri à 2 fl. se capătă: la direcțiunea loteriilor în Budapesta (IX, Csepelrakpart, semi-etaj), la toate oficiile de dare și saline, la cele mai multe oficii postale și la organele instituite pentru vinderea de losuri în toate orașele și localitățile mai însemnate. [344] 1—2

Budapesta, la 1 August 1899.

Direcțiunea reg. ung. a loteriilor.

Stabiliment medical

în Timișoara-cetate,

piata St. George nr. 2/57, casa Elter, lângă farmacia orașenească,

al lui

Dr. L. WEISS,

doctor în medicină, chirurgie, moșit și oculistică, fost asistent la policlinică, medic specialist din Viena,

curează temeinic, fără dureri și fără miros greu, după metoda sa proprie, probată de multe-ori chiar și în străinătate și dovedită ca eseculentă, chiar și cele mai învechite

boale secrete și de piele,

urmările sifilitice și ale păcatelor tinerețelor,

rane puroioase,

preimpurii slăbire de nervi, cum și morburile femeiești, delatură cauzele bolnavicioase ale infecundității și ale tuturor soiurilor de scăderi de frumusețe.

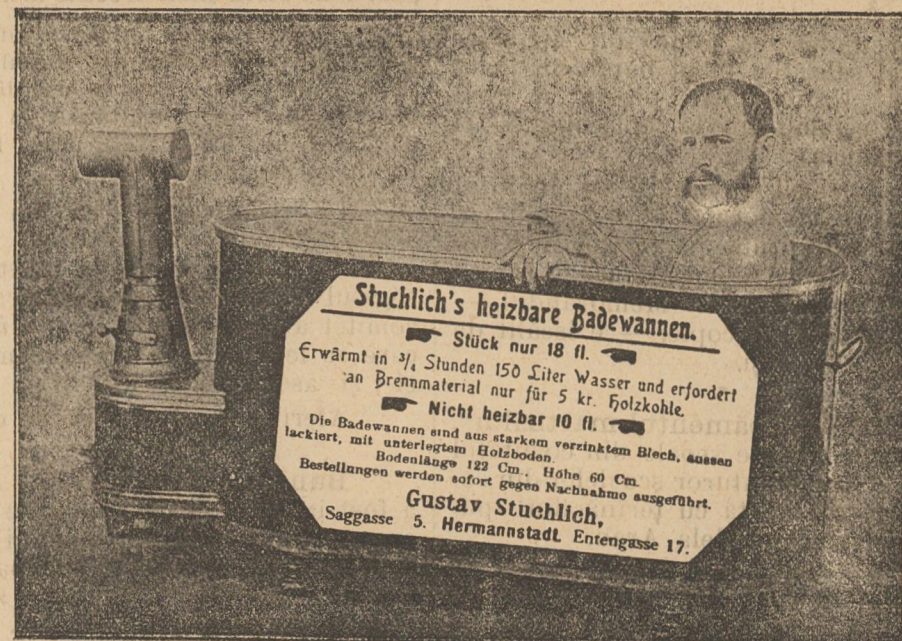
Orinațiuni zilnic între orele 10—2.

Martia și Vineria între 9—4, și sara zilnic între orele 6—8.

Consultări în scris se efectuează discret. — Medicamente se trimit.

Onorari moderat. — Sală de consultațiuni separată. — Chemărilor în provincie se satisface.

Vane încălzibile 18 fl. — Vane neîncălzibile 10 fl.

Vane se împrumută pe zi cu 10 cr., pe lună 1 fl. 50 cr.

Potrivit cadou de Crăciun!

Potrivit cadou de Crăciun!

Spirtul în contra reumei

are efect sigur și grabnic asupra tuturor părților corpului, și anume în contra boalelor de nervi reumate, gicht, ischias, asthma, etc.

Efectul e în unele cazuri așa de extraordinar, încât chiar și la boale învechite după întrebuințare de o singură dată, înceată cele mai cumplite dureri.

Dureri de dinți și de cap vindecă în 5 minute.

Prețul unui flacon, cu instrucțiune de întrebuințare, e 1 coroană, în calitate mai tare 2 coroane și 40 fileri.

Depou principal în Budapesta la farmacia lui Iosif Török, Király-utca nr. 12 și la farmacia lui Dr. A. Egger, Váci-körut nr. 17, cum și în toate farmaciile din capitală și din provincie, precum și la subscrisul

Iuliu Widder,

farmacist în

Sátoralja-Ujhely.

Comandele din provincie să se efectueze prompt.

Depou în Sibiu la farmaciile I. C. Molnar, Heinrich Gottlieb, E. Rumler; în Sebeș: Ludovic Binder, W. Lederleibger; în Orăștie la Iosif Graffius; în Mediaș la Iosif Oberth; în Cohalm la Ed. Victor Melas.

[818] 4—10